

ресурсу. У розрізі ресурсів можна виділити два типи ефектів, які ОТГ може отримати у результаті господарської діяльності. До першого виду ефектів належать ресурси наступного ієрархічного рівня, які одночасно є результатами перетворення ресурсів поточного рівня. Для визначення ефективності використання ресурсу з позицій цього виду ефекту використовується формула (див. форм. 1.).

До ефектів другого виду належать остаточні ефекти, які створює громада у процесі функціонування. Це економічний, соціальний та екологічний ефекти у кількісному вираженні. Для кожного окремого виду ресурсу формуватимуться різні види економічного, соціального та екологічного ефектів, які також різнитимуться залежно від виду господарської діяльності

Список використаних джерел

1. Сендзюк М. Н., Науменко І. В. Методи вибору ключових показників оцінки ефективності діяльності підприємств. Бізнес-інформ. 2014. № 6. С. 145-152.
2. Nykolyuk O. The multidimensional methods of assessing the competitive ness of farm enterprises. Економіка АПК. 2016. № 3. С. 51-56.
3. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях: методы таксономии и факторного анализа / пер. с. пол. В. В. Иванова. Москва: Статистика, 1980. 151 с.
4. Саблина Н. В., Теличко В. А. Использование метода таксономии для анализа внутренних ресурсов предприятия. Бизнес–Информ. 2009. № 3. С. 78-82.

Марина Заходим

к.е.н., доцент,

Подільський державний університет,

Аліна Павловська

здобувач,

Подільський державний університет,

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ МОЛОКА

Розвиток світової економічної системи, як відзначають вітчизняні та зарубіжні науковці, та його вектори багато в чому залежать від організаційної структури економіки та важелів впливу, що являють собою її механізми. Різні підходи до розуміння власне економічної системи та, відповідно, організаційної структури зумовило різні трактування щодо сутності організаційно-економічного механізму формування і функціонування ринку продовольства.

Економічний механізм визначає сутність системи господарювання як сполучна ланка між її складовими – виробничими відносинами, продуктивними силами і надбудовою (право, держава, політика). У функціонуванні організаційно-економічного механізму важливе значення відіграють економічні

закони, які виражають сутнісні, об'єктивно необхідні економічні зв'язки і відносини та найбільш повно відображають фундаментальний принцип науки – пізнання об'єктивних процесів розвитку суспільства.

Досить ємне за змістом визначення економічного механізму І.І. Лукінова, який зазначає, що він являє собою досить складну сукупність регуляторів, за допомогою яких реалізуються складові загальнодержавної і ринкової політики – монетарної, валютної, цінової, фінансової, банківсько-кредитної, платіжної, страхової, митної, бюджетної, податкової тощо [1].

В свою чергу, Т. Безверхнюк дає наступне визначення: механізм – це послідовність взаємопов'язаних дій окремих елементів, узгоджених з наявною сукупністю засобів і регламентуючих методів, що забезпечує перетворення вихідних рішень у результат [2].

На нашу думку, висловлені погляди вчених щодо того, що економічний і організаційний механізми повинні бути розмежовані, є не досить обґрунтованими. При цьому зазначається, що економічний механізм повинен впливати на галузі, підгалузі та регіони, чітко виконувати цілі економічної політики держави. Стосується організаційного механізму, то він, включаючи організаційно-правові форми ведення господарства, повинен проявляти свою дію на рівні господарських структур.

Також існує думка, що організаційний механізм охоплює організацію структури управляючої системи (статика) і організацію процесу функціонування системи, якою управляють (динаміка). В свою чергу, в деяких роботах ототожнюється організаційний механізм із бюрократичним механізмом в адміністративному управлінні, що, на нашу думку, не відображає повного його змісту.

До визначення та розуміння організаційно-економічного механізму, що проводиться багатьма вітчизняними школами, необхідно притримуватися комплексного підходу. В цьому аспекті необхідно відмітити визначення В.Г. Козаченка, що розглядає організаційно-економічний механізм, як інструмент управління, який є сукупністю управлінських елементів і способів їхньої організаційної, інформаційної, мотиваційної та правової підтримки, шляхом використання з урахуванням особливостей діяльності підприємства забезпечується досягнення певної мети заради чого, власне, і створюється відповідний механізм.

Найновіша ідея організаційно-економічного механізму сформульована Лео (Леонідом) Гурвіцем, Роджером Майерсоном та Еріком Маскіним, яким 2007 року присуджена Нобелівська премія з економіки за «основоположний вклад у теорію економічних механізмів».

Організаційно-економічний механізм за Лео Гурвіцом задає множину виборів економічних суб'єктів, кожний із яких пов'язується із певним результатом. У цьому сенсі механізм формує систему стимулів і наближається до поняття «економічний інститут». Цим учений намагається формалізувати поняття інституту на основі поняття організаційно-економічного механізму та усунути розрив між інституціональною теорією і теорією організаційно-

економічного механізму. Проте інститут не може бути окремим механізмом. Л. Гурвіц зосереджує увагу на значенні інтеграції економічної теорії та теорії інститутів на розв'язанні проблем інституціонального проектування реформ: ефективний дизайн надбудов існуючих інститутів, нових інститутів, правил і механізмів примусу дотримання їх повинен містити у своїй основі аналіз поведінки людей у межах певних стимулів або механізмів.

Організаційно-економічний механізм є способом забезпечення реалізації вимог об'єктивних законів у процесі суб'єктивної людської діяльності. Він задає правила економічної гри, орієнтуючи діяльність і поведінку господарюючих суб'єктів у напрямі реалізації визначених цілей. Очевидно, що організаційно-економічний механізм значно ширший за сферу дії економічних законів та конкретних форм їх прояву, оскільки охоплює, крім базисних, і надбудовні відносини – політичні, ідеологічні, морально-етичні, правові та інші, що активно впливають на базис. У складі організаційно-економічного механізму виділяються самостійними об'єктами такі сфери, як державно-правова, господарсько-правова, адміністративно-виконавча, державного і господарського управління, самоуправління, самоврядування та ін. Водночас кожна із цих сфер (систем) має свій механізм.

Формування та функціонування ефективного продовольчого ринку, зокрема ринку молока, адаптованого до умов ринкової економіки, неможливе без побудови відповідного організаційно-економічного механізму, що забезпечує збалансований розвиток окремих галузей. Динаміка розвитку ринку підтверджує, що потреба такого механізму все більше зростає, оскільки послаблення регулюючого впливу з боку держави посилює диспаритет відношень і на ринку, і в цілому в АПК, що є однією з причин падіння обсягів сільськогосподарського виробництва, погіршення рівня харчування населення, зниження його життєвого рівня. Через це цього продовольчий ринок та АПК продовжують залишатися державними, затратними і руйнівними для оточуючого середовища. Таке положення диктує необхідність пошуку шляхів виходу з кризи та розробки такого механізму господарювання, який би забезпечував випуск конкретної продукції як за якістю, так і за витратами.

Функціонування організаційно-економічного механізму забезпечення розвитку ринку молока має бути спрямоване на вирішення наступних завдань:

- ✓ продовольче забезпечення, зокрема молочними продуктами;
- ✓ інтегрування України у світовий продовольчий ринок;
- ✓ доведення якості молочної продукції до рекомендацій СОТ і ЄС;
- ✓ розвиток сільських територій та спрямування аграрного потенціалу на задоволення потреб сільського населення.

Крім того, сучасні специфічні умови розвитку ринку молока ускладнюють розв'язання стратегічних завдань:

- недосконала політика ціноутворення (між сферами АПК);
- різке скорочення поголів'я корів, яке неможливо збільшити в короткостроковий період;

- незакінчена реформа земельних відносин як головної складової загального реформування аграрного сектору;
- недосконала інфраструктура сучасного аграрного ринку;
- недосконалість системи управління, невідповідність її потребам комплексного розвитку сільських територій і глобальним викликам;
- багатоваріантність організаційно-правових форм господарювання.

Список використаних джерел

1. Лукінов І.І. Економічні трансформації (наприкінці ХХ ст.). К.: Інститут економіки НАН, 1997. С. 178.
2. Безверхнюк Т.М. Інституційно-організаційний механізм ресурсного забезпечення регіонального управління: сутність та структура. Актуальні проблеми державного управління: Збірник наукових праць Одеського регіонального інституту державного управління. Вип. 2 (38). Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. 216 с.
3. Козаченко Г.В. Організаційно-економічний механізм як інструмент управління підприємством. Економіка. Менеджмент. Підприємництво. Зб. наук. праць Східноукраїнського нац. ун-ту імені Володимира Даля. Луганськ: СХУ ім. В. Даля, 2003. Вип. 11. С. 107-109.
4. Hurwicz, L. (1993). Toward a Framework for Analyzing Institutions and Institutional Change. In: Markets and Democracy (P. 51). S. Bowles, H. Gintis, B. Gustafsson (eds.). Cambridge: Cambridge University Press.
5. Місюк М.В. Організаційно-економічний механізм формування і функціонування ринку продукції скотарства та компліментарність його складових: зб. наук. праць Таврійського держ. агротехн. ун-ту (Економічні науки). Мелітополь, 2012. Вип. № 2 (18). Т. 1. С. 303–315.
6. Заходим М.В. Економічний механізм забезпечення конкурентоспроможної продукції молокопереробних підприємств. Економіка АПК, 2011. № 4. С. 26-32.

Вікторія Ткач,
д.е.н., професор,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
Олеся Каганюк,
студентка,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

УКРАЇНА ТА ЇЇ ЕКОНОМІСНІ РЕГІОНИ НА ТУРИСТИЧНІЙ КАРТІ СВІТУ

Туризм сьогодні вважається одним з перспективних напрямків соціально-економічного розвитку країни, регіонів, міст. Адже туристичне господарство генерує 11% валового продукту в світі, а туристична індустрія - 4,2%. [6]

В Україні існують всі передумови для розвитку туристичної сфери. Туристичний потенціал нашої країни на сьогодні розкрито не повною мірою, про